

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Jõustumise kp:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
18.06.2022
RT I, 08.06.2022, 3

Välja kuulutanud
Vabariigi President
30.05.2022 otsus nr 116

Väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduse, politsei ja piirivalve seaduse ning riigipiiri seaduse muutmise seadus (Schengeni acquis' sätete rakendamine tagasisaatmise valdkonnas)

Vastu võetud 18.05.2022

§ 1. Väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduse muutmise

Väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 3 lõiget 1 täiendatakse pärast sõna „haldusaktist” sõnadega „või kohtulahendist”;

2)paragrahvi 6 tekst loetakse lõikeks 1 ja paragrahvi täiendatakse lõikega 2 järgmises sõnastuses:

„(2) Schengeni sissesõidukeeluga keelatakse välismaalasel siseneda Eesti ja teise Schengeni konventsiooni liikmesriigi territooriumile ja seal viibida.”;

3)paragrahvi 7²lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Lahkumiskohustuse vabatahtliku täitmise tähtaeg on lahkumisettekirjutuses määratud tähtpäev, mille saabumise ajaks on välismaalane kohustatud Eestist lahkuma käesoleva seaduse § 17 lõikes 1 sätestatud vastuvõtvasse riiki.”;

4)paragrahvi 7⁴pealkirja täiendatakse pärast sõna „kehtivusaja” sõnadega „ja kohaldamisala”;

5)paragrahvi 7⁴lõige 4¹muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4¹) Välismaalase suhtes, kes ei ole Euroopa Liidu, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ega Šveitsi Konföderatsiooni kodanik või tema perekonnaliige, kohaldatakse Schengeni sissesõidukeeldu.”;

6)paragrahvi 7⁴täiendatakse lõikega 4²järgmises sõnastuses:

„(4²) Politsei- ja Piirivalveamet või Kaitsepolitseiamet piirab lahkumisettekirjutuses välismaalase suhtes kohaldatud sissesõidukeelu kehtivust Eesti Vabariigi territooriumiga, kui välismaalase vastuvõtvaks riigiks on Schengeni konventsiooni liikmesriik.”;

7)paragrahvi 7⁶lõiget 3 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Kui välismaalane seda kohustust ei täida või välismaalase väljasaatmine on avaliku korra või riigi julgeoleku huvides, tehakse talle ettekirjutus lahkuda Eestist käesoleva seaduse § 17 lõikes 1 sätestatud vastuvõtvasse riiki.”;

8)seaduse 3. peatüki pealkirjas asendatakse sõna „VÄLJASAATMINE” sõnadega „VÄLJASÕIDUKOHUSTUSE KINDLAKSTEGEMINE, VÄLJASAATMISE TÄIDEVIIMINE”;

9)paragrahvi 14 lõikes 2 asendatakse sõnad „riigist lahkuma” sõnadega „lahkuma kolmandasse riiki”;

10)paragrahvi 14 täiendatakse lõikega 2²järgmises sõnastuses:

„(2²) Lahkumisettekirjutuse võib jätta tegemata käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud välismaalase suhtes, kui tema vabatahtliku lahkumise tahtaeg ei ole lõppenud ning kui ei esine käesoleva seaduse § 7² lõikes 2 sätestatud lahkumisettekirjutuse sundtäitmise alust.”;

11) paragrahvi 14 täiendatakse lõigetega 6 ja 7 järgmises sõnastuses:

„(6) Kui Eestis viibimisalusetu viibiva välismaalase väljasaatmine peatatakse, ei anna see välismaalasele seaduslikku alust Eestis või teises Schengeni konventsiooni liikmesriigis viibida või töötada.

(7) Politsei- ja Piirivalveamet edastab andmed välismaalase väljasaatmise peatamise kohta Schengeni infosüsteemi viivitamata, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.”;

12) paragrahvi 14¹ lõiget 1 täiendatakse pärast sõna „Kaitsepolitseiamet” sõnadega „välismaalase Eestist lahkuma kohustamise menetluse läbiviimiseks või”;

13) paragrahv 15 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 15. Välismaalase kinnipidamine väljasõidukohustuse kindlakstegemiseks

(1) Politsei- ja Piirivalveamet või Kaitsepolitseiamet võib välismaalast ilma halduskohtu loata kinni pidada kuni 48 tundi, et kontrollida välismaalase Eestisse saabumise ja Eestis viibimise seaduslikke aluseid ning selgitada välja tema kinnipidamise vajalikkus käesoleva seaduse § 23 lõikes 1 sätestatud alusel.

(2) Kinnipidamine peab olema kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega ning kinnipidamisel peab igal üksikjuhtumil arvestama välismaalasega seotud olulisi asjaolusid.

(3) Politsei- ja Piirivalveamet või Kaitsepolitseiamet vabastab välismaalase viivitamata, kui kinnipidamise alus on ära langenud.

(4) Halduskohtunik võib pikendada käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtaega kuni kolme päeva võrra ja anda loa pidada välismaalast kinni nimetatud tähtaja vältel, kui objektiivse takistuse tõttu ei ole välismaalase suhtes võimalik teha vajalikke menetlustoiminguid, mille põhjal saaks kohus hinnata välismaalase kinnipidamise põhjendatust käesoleva seaduse § 23 lõikes 1 sätestatud alusel.

(5) Kui välismaalane esitab kinnipidamise ajal rahvusvahelise kaitse taotluse, peab Politsei- ja Piirivalveamet või Kaitsepolitseiamet ta kinni ja taotleb 48 tunni jooksul rahvusvahelise kaitse taotluse esitamisest arvates halduskohtult loa pidada välismaalast kinni kuni kaks kuud, kui esinevad välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse § 36¹ lõikes 2 sätestatud rahvusvahelise kaitse taotleja kinnipidamise alus ja sama paragrahvi lõikes 1 nimetatud põhimõtted.

(6) Välismaalase kinnipidamine protokollitakse.”;

14) paragrahvi 15⁴ lõikes 3 asendatakse tekstiosa „§ 15 lõikes 2” tekstiosaga „§ 23 lõikes 1”;

15) paragrahvi 17 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Viibimisalusetu Eestis viibiv välismaalane on kohustatud lahkuma või ta saadetakse välja:

- 1) tema kodakondsusjärgsesse riiki;
- 2) transiidiriiki Euroopa Liidu või kahepoolse tagasivõtulepingu või muu kokkuleppe kohaselt või
- 3) kolmandasse riiki tingimusel, et välismaalane soovib sinna lahkuda ja ta seal vastu võetakse.”;

16) paragrahvi 18 lõikes 1 asendatakse tekstiosa „48 tunni jooksul välismaalase kinnipidamisest arvates” sõnadega „viivitamata pärast väljasaadetava kinnipidamist”;

17) paragrahvi 18 lõigetes 3 ja 4 asendatakse läbivalt tekstiosa „48 tunni jooksul” sõnaga „viivitamata”;

18) paragrahv 19 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 19. Välismaalase kinnipidamise tingimused

(1) Käesoleva seaduse § 15 lõike 1 alusel võib välismaalast kinni pidada politsei ametiruumis, arestimajas, vangla nõusolekul vanglas või kinnipidamiskeskuses. Välismaalase kinnipidamisel:

- 1) hoitakse eraldi meessoost ja naissoost kinnipeetavaid;
- 2) eraldatakse välismaalane vanglakaristust kandvast kinnipeetavast, eelvangistust kandvast vahistatust ja aresti kandvast isikust;
- 3) majutatakse kokku perekonnaliikmed.

(2) Vanglasse ei paigutata perekonnaliikmeid ja haavatavaid isikuid.

(3) Arestimajja või vanglasse paigutatud välismaalase kinnipidamisele kohaldatakse vangistusseaduses arestimajas või vanglas kinnipidamise kohta sätestatud. Arestimajja paigutatud välismaalane on kohustatud täitma arestimaja sisekorraeeskirja.

(4) Välismaalase kinnipidamisel politsei ametiruumis, arestimajas või vanglas tagatakse talle vähemalt:

- 1) tervisekontroll ja vältimatu arstiabi;
- 2) toitlustamine;
- 3) informeerimine tema õigustest ja kohustustest;
- 4) vajaduse korral varustamine esmavajalike riietus- ja muude tarbeesemete ning isikliku hügieeni vahenditega.”;

19)paragrahvi 19¹lõikes 1 asendatakse tekstiosa „Viibimisaluseta välismaalase kinnipidamisel kuni 48 tunniks” tekstiosaga „Välismaalase kinnipidamisel”;

20)paragrahvi 20 täiendatakse lõigetega 4–6 järgmises sõnastuses:

„(4) Väljasaadetava piiripunkti toimetamise korra ja väljasaatmist täideviivate valitsusasutuste pädevuse käesolevas seaduses sätestatud toimingute sooritamisel kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(5) Väljasaatmise korraldamisel edastab Kaitsepolitseiamet Politsei- ja Piirivalveametile andmed välismaalase kohta, kelle suhtes väljasaatmist kohaldatakse.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud andmete loetelu ja andmete edastamise korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.”;

21)paragrahvi 23 lõiked 1 ja 1¹ muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Politsei- ja Piirivalveamet või Kaitsepolitseiamet taotleb halduskohtult loa pidada Eestis viibimisaluseta viibiv välismaalane kinni ja paigutada ta kinnipidamiskeskusesse kuni kaheks kuuks, kui käesolevas seaduses sätestatud järelevalvemeetmete kohaldamine ei taga välismaalase Eestist lahkuma kohustamise menetluse läbiviimise või lahkumiskohustuse täitmise tulemuslikkust. See on eelkõige lubatud juhul, kui:

- 1) esineb välismaalase põgenemise oht;
- 2) välismaalane ei täida kaasaaitamiskohustust või
- 3) välismaalasel puuduvad tagasipöördumiseks vajalikud dokumendid või nende hankimine vastuvõtvast või transiidiriigist viibib.

(¹) Halduskohus annab loa välismaalase kinnipidamiseks kuni kaheks kuuks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud alusel, kui käesolevas seaduses sätestatud järelevalvemeetmeid ei ole võimalik tõhusalt kohaldada. Kinnipidamine peab olema kooskõlas proportsionaalsuse põhimõttega ning kinnipidamisel peab igal üksikjuhtumil arvestama välismaalasega seotud olulisi asjaolusid.”;

22)paragrahvi 23 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud juhul peab tagama välismaalasele vähemalt järgmiste teenuste osutamise:

- 1) tervisekontroll ja vajaliku tervishoiuteenuse kättesaadavus käesoleva seaduse § 26⁹lõikes 7 sätestatud ulatuses;
- 2) toitlustamine;
- 3) informeerimine tema õigustest ja kohustustest;
- 4) vajaduse korral käesoleva seaduse alusel tehtavas menetlustoimingus keeleabi andmine;
- 5) vajaduse korral varustamine esmavajalike riietus- ja muude tarbeesemete ning isikliku hügieeni vahenditega;
- 6) välismaalase soovi korral suhtlemise ja kokkusaamise võimaldamine käesoleva seaduse §-s 26¹⁰ nimetatud isikuga, kui ei esine nimetatud seaduses sätestatud alust kokkusaamine keelata.”;

23)paragrahvi 23 täiendatakse lõigetega 6–8 järgmises sõnastuses:

„(6) Kui välismaalane paigutatakse vangla nõusolekul vanglasse või arestimajja, eraldatakse ta vanglakaristust kandvast kinnipeetavast, eelvangistust kandvast vahistatust ja aresti kandvast isikust. Vanglasse või arestimajja paigutatud välismaalase kinnipidamisele kohaldatakse vangistusseaduses vanglas või arestimajas kinnipidamise kohta sätestatud, arvestades käesolevas paragrahvis sätestatud erisusi.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud juhul majutatakse perekonnaliikmed kokku. Alaealise välismaalase suhtes kohaldatakse käesoleva seaduse § 26⁵lõigetes 7 ja 8 sätestatud.

(8) Kui Eestist lahkuma kohustamise menetluse tagamiseks on kinnipidamiskeskusesse paigutatud välismaalane, kellele ei ole tehtud lahkumisetekirjutust, kohaldatakse tema kinnipidamisele käesolevas seaduses väljasaadetava kinnipidamiskeskuses kinnipidamise kohta sätestatud.”;

24)paragrahvi 25 lõiked 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Välismaalase lahkumiskohustuse täitmiseks pikendab halduskohus Politsei- ja Piirivalveameti taotlusel väljasaadetava kinnipidamiskeskuses kinnipidamise tähtaega kuni nelja kuu kaupa, kuid kõige kauem kuueks kuuks tema kinnipidamiskeskusesse paigutamise päevast arvates, kui esinevad käesoleva seaduse § 23 lõikes 1 sätestatud alus ja sama paragrahvi lõikes 1¹ nimetatud põhimõtted.

(2) Kui väljasaadetav ei täida jätkuvalt kaasaaitamiskohustust või tagasipöördumiseks vajalike dokumentide hankimine vastuvõtvast või transiidiriigist viibib, pikendab halduskohus pärast käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtaja möödumist Politsei- ja Piirivalveameti taotlusel väljasaadetava kinnipidamiskeskuses kinnipidamise tähtaega nelja kuu kaupa, kuid kõige kauem 18 kuuks tema kinnipidamiskeskusesse paigutamise päevast arvates.”;

25)seadust täiendatakse §-ga 27² järgmises sõnastuses:

„§ 27². Schengeni sissesõidukeelu kohaldamine

Välismaalase suhtes, kes ei ole Euroopa Liidu, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ega Šveitsi Konföderatsiooni kodanik või tema perekonnaliige, kohaldatakse Schengeni sissesõidukeeldu, välja arvatud juhul, kui välismaalasel on Schengeni konventsiooni liikmesriigi kehtiv pikaajaline viisa või elamisluba.”;

26)paragrahvi 28 lõige 3¹ tunnistatakse kehtetuks;

27)paragrahvi 28² lõikes 5 asendatakse tekstiosa „käesoleva seaduse §-des 19–19² sätestatud korras” tekstiosaga „ning kohaldab käesoleva seaduse §-des 19–19² kinnipidamistingimuste ja riikliku järelevalve meetmete kohta sätestatud”;

28)paragrahvi 28² täiendatakse lõigetega 9–11 järgmises sõnastuses:

„(9) Välismaalase kinnipidamine protokollitakse.

(10) Käesolevas paragrahvis sätestatud võib Politsei- ja Piirivalveamet kohaldada ka välismaalase suhtes, kes on vahetult tabatud välispiiri ebaseaduslikul ületamisel.

(11) Kui Politsei- ja Piirivalveamet otsustab välismaalasele määrata lahkumiskohustuse vabatahtliku täitmise tähtaja, siis kohaldatakse sellele käesolevas seaduses lahkumisetekirjutuse kohta sätestatud.”;

29)paragrahvi 30¹ lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

30)paragrahvi 30¹ lõikes 3 asendatakse sõnad „ei ole” sõnaga „on”;

31)paragrahvi 31 lõike 3 punkti 8¹ täiendatakse pärast sõna „elamisloa” sõnadega „või pikaajalise viisa”;

32)paragrahvi 32 lõikes 1² ja § 32¹ lõikes 2 asendatakse sõnad „Schengeni konventsiooni liikmesriigi territooriumile sissesõidu keelu” sõnadega „Schengeni sissesõidukeelu”;

33)paragrahvi 32 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Schengeni sissesõidukeelu kehtivusaja muutmiseks peab välismaalane pöörduma sissesõidukeelu kohaldanud Schengeni konventsiooni liikmesriigi poole.”;

34)paragrahvid 33 ja 33¹ muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„§ 33. Sissesõidukeeldude riiklik register

(1) Sissesõidukeeldude riikliku registri asutab Vabariigi Valitsus ja registri põhimääruse kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(2) Sissesõidukeeldude riikliku registri eesmärk on tagada avalik kord ja riigi julgeolek välismaalaste suhtes kohaldatud sissesõidukeeldude andmete töötlemise kaudu ning rahvusvaheliste sanktsioonide rakendamine.

(3) Registri eesmärgi täitmiseks töödeldakse Euroopa Liidu õigusaktis, välislepingus, seaduses ja määruses sätestatud ülesande täitmise käigus sissesõidukeelu kohaldamise, sissesõidukeelu kehtivusaja muutmise ja sissesõidukeelu peatamise andmeid ning nende menetluste käigus antud haldusakti ja sooritatud toiminguid andmeid.

(4) Isiku tuvastamisel ja isikusamasuse kontrollimisel isikut tõendavate dokumentide seaduse § 15⁵tähenduses võib töödelda isiku identiteediandmeid, mis on kantud registrisse.

(5) Registris, sealhulgas menetlustoimikus, töödeldavad andmed ei ole avalikud, kui käesolev seadus ei sätesta teisiti.

(6) Siseministeerium või Politsei- ja Piirivalveamet võib võimaldada kontrollida avalikul veebilehel sissesõidukeelu kehtivust, avaldamata seejuures välismaalase isikuandmeid.

(7) Registri vastutav töötleja on Politsei- ja Piirivalveamet ning volitatud töötleja määratakse registri põhimääruses.

(8) Registreeritud kantavate andmete koosseis ja nende säilitamise tähtaeg määratakse registri põhimääruses.

(9) Isiku tuvastamise või isikusamasuse kontrollimise eesmärgil töödeldavad biomeetrilised andmed kustutatakse registrist viivitamata pärast võrdlusuuringu tegemist.

§ 33¹. Sissesõidukeelu rakendamine ja Schengeni infosüsteem

(1) Haldusaktist, kohtulahendist või õigusaktist tuleneva sissesõidukeelu rakendamiseks kantakse andmed sissesõidukeeldude riiklikusse registrisse.

(2) Kui välismaalasele on kohaldatud Schengeni sissesõidukeeldu, edastab Politsei- ja Piirivalveamet sissesõidukeelu andmed ka Schengeni infosüsteemi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2018/1861, milles käsitletakse Schengeni infosüsteemi (SIS) loomist, toimimist ja kasutamist piirikontrolli valdkonnas ning millega muudetakse Schengeni lepingu rakendamise konventsiooni ja määrust (EÜ) nr 1987/2006 ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1987/2006 (ELT L 312, 07.12.2018, lk 14–55).

(3) Välismaalase lahkumiskohustusega kaasneva Schengeni sissesõidukeelu jõustab Politsei- ja Piirivalveamet Schengeni infosüsteemis välismaalase lahkumiskohustuse täitmisel.

(4) Kui Schengeni sissesõidukeeldu on kohaldatud välismaalasele, kes ei viibi Schengeni konventsiooni liikmesriigi territooriumil, jõustab Politsei- ja Piirivalveamet selle Schengeni infosüsteemis viivitamata pärast sissesõidukeelu kohaldamise otsuse tegemist, kui otsuses ei ole ette nähtud hilisemat sissesõidukeelu kehtivusaja algamise päeva.

(5) Politsei- ja Piirivalveamet ei edasta Schengeni sissesõidukeelu andmeid Schengeni infosüsteemi või kustutab sinna sisestatud andmed viivitamata, kui ilmneb, et:

- 1) sissesõidukeeldu on kohaldatud Euroopa Liidu, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodaniku või tema perekonnaliikme suhtes;
- 2) sissesõidukeeldu on kohaldatud välismaalasele, kellele on Schengeni konventsiooni liikmesriik väljastanud kehtiva pikaajalise viisa või elamisloa;
- 3) sissesõidukeeldu on kohaldatud välismaalasele, kelle vastuvõtvaks riigiks on Schengeni konventsiooni liikmesriik;
- 4) Schengeni konventsiooni liikmesriik on teavitanud kavatsusest anda välismaalasele pikaajaline viisa või elamisloa või selle kehtivusaega pikendada;
- 5) sissesõidukeelu andmed on sisestatud Schengeni infosüsteemi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1861 artikli 25 kohaselt;
- 6) sissesõidukeelu kohaldamisala on piiratud Eesti territooriumiga;
- 7) Schengeni sissesõidukeeld on peatatud, kehtetuks tunnistatud või tühistatud.

(6) Politsei- ja Piirivalveamet võib jätta Schengeni sissesõidukeelu andmed Schengeni infosüsteemi edastamata, kui see võib kahjustada süüteo tõkestamist, avastamist, menetlemist või karistuse täideviimist.

(7) Sissesõidukeeldude riiklikusse registrisse ja Schengeni infosüsteemi kantud sissesõidukeelu andmetel on õiguslik tähendus välismaalasele riiki sisenemise, riigis viibimise ja riigis elamise või riigist lahkuma kohustamise otsuse tegemisel. Sissesõidukeeldude riiklikusse registrisse ja Schengeni infosüsteemi kantud andmete õigsust eeldatakse.

(8) Välismaalane võib esitada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1861 artikli 54 alusel Politsei- ja Piirivalveametile taotluse tema kohta Schengeni infosüsteemi kantud sissesõidukeelu andmetele juurdepääsu saamiseks, nende parandamiseks, kustutamiseks või selle kohta teabe või sellega seoses hüvitise saamiseks.

(9) Käesoleva paragrahvi lõike 8 alusel esitatud taotluse kohta tehtud otsuse peale võib välismaalane esitada vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.?”;

35)paragrahv 33⁵tunnistatakse kehtetuks;

36)paragrahvi 33¹¹pealkirjas asendatakse sõna „daktüloskopeerimine” sõnadega „biomeetriliste andmete võtmine”;

37)paragrahvi 33¹¹täiendatakse lõikega 1¹järgmises sõnastuses:

„(1¹) Politsei- ja Piirivalveamet või Kaitsepolitseiamet võtab biomeetrilised andmed Eestis seadusliku aluseta viibivalt välismaalaselts käesoleva seaduse § 33¹lõikes 2 ja § 33¹⁶lõikes 1 sätestatud kohustuse täitmiseks.”;

38)paragrahvi 33¹¹lõikest 5 jäetakse välja sõnad „ning andmed isiku ja daktüloskoopiaandmete võtmise kohta riiklikusse sõrmejälgede registrisse”;

39)paragrahv 33¹³tunnistatakse kehtetuks;

40)seaduse 5. peatükki täiendatakse §-ga 33¹⁶järgmises sõnastuses:

„§ 33¹⁶. Välismaalase lahkumiskohustuse andmete edastamine Schengeni infosüsteemi

(1) Kui välismaalasele on tehtud ettekirjutus lahkuda Schengeni konventsiooni liikmesriigi territooriumilt, edastab Politsei- ja Piirivalveamet välismaalase lahkumiskohustuse andmed viivitamata Schengeni infosüsteemi lahkumisetekirjutuse tegemise päevast arvates vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2018/1860 Schengeni infosüsteemi kasutamise kohta ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmiseks (ELT L 312, 07.12.2018, lk 1–13).

(2) Politsei- ja Piirivalveamet võib jätta Schengeni infosüsteemi välismaalase lahkumiskohustuse andmed edastamata, kui välismaalast peetakse kinni.

(3) Politsei- ja Piirivalveamet edastab Schengeni infosüsteemi välismaalase lahkumiskohustuse andmed viivitamata juhul, kui väljasaadetav vabastatakse kinnipidamisest, ilma et ta oleks välja saadetud.

(4) Politsei- ja Piirivalveamet võib välismaalase lahkumiskohustuse andmed jätta Schengeni infosüsteemi edastamata, kui välismaalasele on tehtud välispiiril lahkumisetekirjutus, mis viiakse kohe täide.

(5) Politsei- ja Piirivalveamet ei edasta välismaalase lahkumiskohustuse andmeid Schengeni infosüsteemi või kustutab sinna sisestatud andmed viivitamata, kui ilmneb, et:

- 1) lahkumiskohustus on pandud välismaalasele, kes on Euroopa Liidu, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodanik või tema perekonnaliige;
- 2) välismaalast vastuvõtvaks riigiks on Schengeni konventsiooni liikmesriik;
- 3) Schengeni konventsiooni liikmesriik on teavitanud kavatsusest anda välismaalasele pikaajaline viisa või elamisluba või selle kehtivusaega pikendada;
- 4) välismaalane on Schengeni konventsiooni liikmesriigi territooriumilt lahkunud või ta suudab seda tõendada;
- 5) lahkumiskohustuse andmete aluseks olev haldusakt või kohtulahend on kehtetuks tunnistatud või tühistatud.

(6) Schengeni infosüsteemi kantud välismaalase lahkumiskohustuse andmetel on õiguslik tähendus välismaalase riigis viibimise ja riigis elamise või riigist lahkuma kohustamise otsuse tegemisel. Schengeni infosüsteemi kantud andmete õigsust eeldatakse.

(7) Välismaalane võib esitada Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1861 artikli 54 alusel Politsei- ja Piirivalveametile taotluse tema Schengeni infosüsteemi kantud lahkumiskohustuse andmetele juurdepääsu saamiseks, nende parandamiseks, kustutamiseks või selle kohta teabe või sellega seoses hüvitise saamiseks.

(8) Käesoleva paragrahvi lõike 7 alusel esitatud taotluse kohta tehtud otsuse peale võib välismaalane esitada vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.”;

41)seaduse normitehnilist märkust täiendatakse tekstiosaga „nõukogu direktiiv 2001/40/EÜ kolmandate riikide kodanike väljasaatmise otsuste vastastikuse tunnustamise kohta (EÜT L 149, 02.06.2001, lk 34–36).”.

§ 2. Politsei ja piirivalve seaduse muutmine

Politsei ja piirivalve seaduses tehakse järgmised muudatused:

1)paragrahvi 20 lõike 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Schengeni infosüsteemi riiklik register (edaspidi *register*) asutatakse selleks, et tagada turvalisus Euroopa Liidu vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneval alal, tagada kiire ja tõrgeteta teabevahetus liikmesriikide vahel, et tuvastada isikud, kes kujutavad ohtu avalikule korrale ja julgeolekule, tuvastada kolmanda riigi kodanikud, kellele on kohtulahendiga või haldusaktiga pandud kohustus lahkuda Schengeni konventsiooni

liikmesriikide territooriumilt või kelle suhtes on kehtestatud sissesõidukeeld, ning lihtsustada politseikoostööd ja kriminaalasjades tehtavat õigusosalast koostööd.”;

2)paragrahvi 22 lõike 1 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) välismaalase kohta, kellele on kohaldatud Schengeni sissesõidukeeldu, arvestades väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduse §-s 33¹sätetatut.”;

3)paragrahvi 22 lõiget 1 täiendatakse punktiga 7 järgmises sõnastuses:

„7) välismaalase kohta, kellele on kohtulahendi või haldusaktiga pandud kohustus lahkuda Schengeni konventsiooni liikmesriigi territooriumilt, arvestades väljasõidukohustuse ja sissesõidukeelu seaduse §-s 33¹⁶sätetatut.”;

4)paragrahvi 23 täiendatakse lõikega 7 järgmises sõnastuses:

„(7) Käesoleva seaduse § 22 lõike 1 punktis 7 nimetatud andmeid esitab Politsei- ja Piirivalveamet.”;

5)paragrahvi 24 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Käesoleva seaduse § 22 lõike 1 punktides 2–4, 6 ja 7 nimetatud andmed esitatakse registri vastutavale töötlejale viivitamata andmete registrisse kandmise aluse tekkimisest arvates.”.

§ 3. Riigipiiri seaduse muutmise

Riigipiiri seaduse § 9 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Kui kolmanda riigi kodanik siseneb välispiiri kaudu Eestisse või lahkub Eestist ja talle on kehtestatud Schengeni infosüsteemis tagasisaatmist käsitlev hoiatusteade, edastab Politsei- ja Piirivalveamet hoiatusteate sisestanud liikmesriigi pädevale asutusele teabe kustutada hoiatusteade vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2018/1860 Schengeni infosüsteemi kasutamise kohta ebaseaduslikult riigis viibivate kolmandate riikide kodanike tagasisaatmiseks (ELT L 312, 07.12.2018, lk 1–13).”.

§ 4. Seaduse jõustumine

Käesoleva seaduse § 1 punktid 11, 34, 37 ja 40 ning §-d 2 ja 3 jõustuvad kuupäeval, mille Euroopa Komisjon määrab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2018/1861 artikli 66 lõike 2 alusel vastu võetud otsuses Schengeni infosüsteemi toimima hakkamiseks vastavalt selles määruses sätestatule.

Jüri Ratas
Riigikogu esimees